

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio quarta. Vtrum in quolibet casu teneatur sacerdos celare peccata
quæ audit in confessione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

aliquis in secreto confiteretur sacerdoti peccata graua quorum meminit, & alia venialia in generali. Alia est non sacramentalis quae fit coram omnibus in ecclesia, in prima & completorio. Prima confessio ex quatuor habet virtutem remittendi peccata venialia quo ad culpam & quo ad poenam, vel in toto, vel in parte. I. ex contritione contentis, ex humilitate confessionis, & ex oratione absoluentis, & ex vi clauium: sed secunda solum habet virtutem ex tribus primis, sed non ex quarto, quia illi confessioni non adiungitur absolutio sacerdotis, sed solum oratio.

7 Quantum ad tertium dicendum est quod peccatum mortale vel est totaliter oblitum, eo quod peccator non recordatur se commississe aliquid mortale: vel est oblitum in particulari, non autem in generali, quia recordatur se commississe peccatum mortale, sed oblitus est quale fuerit. In primo casu sufficit confessio generalis, quia Deus non requirit ab homine plusquam sit ei possibile, sed ei qui totaliter oblitus est peccatum mortale in generali & in speciali non est possibilis confessio & contritio nisi in generali, ergo illa sufficit. In secundo autem casu non sufficit generalis confessio & contritio, sed debet contritio de peccato oblitio ratiqum de mortali, ex quo recolit illud fuisse mortale quo ad genus peccati, & nihilominus debet dolere de negligentia propter quam oblitus est peccatum commissum: si tamē ad notitiam illius qui oblitus est peccatum suum mortale quocumque dictionum modorum veniat peccatum commissum confitendum est in speciali, quia cessat ignorantia, quae excusabat eum a speciali confessione peccati.

8 AD primum argu. dicendum quod sola sacramentalis confessio fit vt per eam innoteat conscientia contentis sacerdoti. Et istud debet fieri quotienscumque est possibile quo ad peccata mortalia saltem semel: sed quo ad venialia nunquam est necessarium, quia nec ipsa ex necessitate cadunt sub sacramento confessionis. Confessio autem generalis quae fit in ecclesia a multis in prima & in completorio non est sacramentalis: vnde ei non adiungitur absolutio, valet tamē ad dimissionem venialium modis quibus dictum est.

9 Ad secundum dicendum quod per confessionem & contritionem generalē dimittuntur omnia peccata venialia, nisi forte aliqua retineantur in affectu contentis & tunc non est simpliciter contritio & confessio generalis: nec istud est contra dictum Ioan. 1. quia non intendit dicere quin sit aliquod momentum quo possit homo esse sine peccato mortali & veniali, sed quod vita ista a nullo agitur, quin quandoque incidat in aliquod veniale.

QUESTIO QUARTA.

Vtrum in quolibet casu teneatur sacerdos celare peccata quae audit in confessione.

Quarto quaeritur vtrum in quolibet casu teneatur sacerdos celare peccata quae audit in confessione. Et videtur quod non, quia quilibet plus tenetur conscientiam suam seruare illesam quam famam alterius, quia charitas ordinata est, sed sacerdos si semper celaret peccatum quod audiuit in confessione incurreret damnum propriae conscientiae: sicut cum adducitur in testem pro peccato illo, & cogitur iurare de veritate dicenda, ergo videtur quod in hoc casu liceat peccatum confessum reuelare.

1 Item illud quod quis potest facere per semetipsum per alterum etiam facere potest: sed confitens per semetipsum potest suum peccatum reuelare, ergo idem potest facere per sacerdotem internum.

2 Item quod ex charitate & pro charitate institutum est, contra charitatem militare non debet, vt dicit beatus Ber. sed celatio confessionis introducta est pro charitate vt ex hoc homines magis alliciantur ad confessionem faciendam: militet autem contra charitatem nisi in aliquo casu reuelari possit quod est auditum vel confessum, sicut quando aliquis in confessione scit aliquem haereticum quem non potest inducere vt desinat a corruptione plebis, bonum enim plebis ex charitate praerendum est bono personae singularis, ergo in casu illo potest confessio reuelari.

3 IN contrarium est quod habetur in litera, & id quod dicit Innocen. extra de poen. & remis. ca. omnis vtriusque sexus. Caueat sacerdos ne verbo vel signo vel alio quouis modo prodataliquatenus peccatorem.

Quaestio IIII.

356

RESPONSIO. Videnda sunt tria. Primum est quo iure teneatur sacerdos ad celandum confessionem. Secundum est an in hoc possit per aliquem dispensari. Tertium est an saltem de licentia contentis possit sacerdos dicere quod in confessione audiuit.

6 Quantum ad primum dicitur communiter quod celatio confessionis est de iure diuino, quod patet sic: ex eodem iure procedit institutio confessionis & celatio eius, sed institutio confessionis nostrae est a iure diuino, ergo & celatio. Minor patet ex praecedentibus. dist. 17. quaest. 8. Sed maior probatur, quia in sacramentis id quod geritur per ministrum significat & figurat id quod geritur interiorius per Christum, quia sacramenta efficiunt quod figurant, & minister sacramenti gerit vicem Christi, sed in sacramento confessionis Christus peccatum illius qui subiicitur per confessionem sic tegit vt ex hoc non possit ei cedere in verecundiam, confusionem, vel quamcumque poenam, ergo ex ipsa natura sacramenti minister qui gerit exteriorius vicem Christi tenetur celare quod audiuit in confessione, taliter quod contenti non possit cedere in confusionem, verecundiam, vel poenam aliquam: hoc autem non posset esse nisi illud totaliter teneretur secretum quod auditur in confessione, ergo &c. Quicquid fit de conclusione, ratio tamen adducta ad probationem minoris deficit: quantum enim in sacramentis illud quod geritur interiorius per Christum representatur exteriorius per ministrum factis & verbis vel altero eorum quantum ad principalem effectum sacramenti, non oportet tamen quod omnes circumstantiae represententur. Verbi gratia, minister baptizans facto suo quo lauat exteriorius & verbo suo quod dicit, ego baptizo te, &c. representat abluitionem spiritualem a peccatis quam Christus facit interiorius, & hoc est principalis effectus baptismi, & similiter in confirmatione, ordine & extrema vntione, & eodem modo est in confessione, quia principalis effectus quem Deus facit interiorius est remissio peccatorum, & istud representatur exteriorius per ministrum cum dicit absoluo te, &c. Celare autem peccata confessio non est effectus sacramenti, sed obligatio ministrum de qua quaeritur vnde veniat, nec apparet quod veniat ex hoc quod illud quod geritur interiorius in sacramentis, debet representari per hoc quod geritur exteriorius a ministris, hoc enim intelligitur de effectu sacramenti: sic enim & non aliter intelligitur quod sacramenta efficiunt, quod significant. Item qualiter intelligitur quod Christus celat peccata contentientium, hoc enim intelligitur pro presenti seculo vel pro futuro: non pro presenti, quia sic Christus aequaliter celat peccata non confessis sicut confessis: non enim reuelat ista vel illa. Si intelligitur pro futuro non apparet qualiter sit verum, quia licet sacramenta significant id quod principaliter efficiunt nisi recipies sit indispositus, tamen quod significant, id quod in futuro seculo agitur nullus vnquam dixit. Item in futuro seculo non celabuntur peccata neque confessis neque non confessis, sed omnia erunt omnibus manifesta virtute diuina omnia reuelante, propter quod ex isto latere non apparet quod sacerdos debeat peccata sibi confessis celare. Propter quod pro eadem conclusione adducenda est alia ratio, quae talis est: id quod dicitur secretum sacerdoti vt confessori non solum est secretum sed etiam est secretum sacramentale, quia in sacramento confessionis dictum, & est pars sacramenti. Cum ergo secretum sit celandum eo modo quo est vel esse debet secretum, secretum dictum in confessione non solum est celandum, quia secretum dictum, sed quia dictum est in secreto sacramentali, & vt pars sacramenti: sed sacramenta secundum quamlibet partem essentialem sunt de iure diuino, & ex institutione Christi, ergo celatio secreti dicti in confessione est de iure diuino.

7 Circa hoc tamen est aduertendum, quod non omnia quae dicuntur in confessione confessori sunt de secreto confessionis, sed solum peccata vel circumstantiae, per quas possit deueniri in cognitionem peccati & peccatoris: multa autem alia dicuntur confessori, vt genus, patria, nomen contentis, & plura alia quae contentis exprimit quandoque confessori interrogatus ab eo vel non interrogatus, quae confessor non tenetur celare, nisi quatenus per ea possit reuelari peccatum contentis. Est etiam aduertendum, quod cum dicitur quod sacerdos debet celare peccata

confitentis, intelligendum est coniunctim, & non diuisim: confessor enim potest dicere se audiuisse in confessione talia peccata non exprimendo personam confitentis, & quandoque est necessarium ad habendum consilium quid super aliquo casu sit faciendum: potest etiam dicere quod talis est sibi confessus, non exprimendo directè vel indirectè peccata sibi confessa: sed coniunctim dicere, talis est mihi confessus talia peccata, est violario sacramenti confessionis. Et sic patet primum.

8 Ex quo patet secundum, scilicet quod nullus potest dispensare quod reuelentur ea quæ audita sunt in confessione: quia ecclesia non potest mutare ea quæ Christus præcepit, & quæ pertinent ad veritatem articulorum vel sacramentorum, cum Prælati ecclesiæ non sint domini, sed ministri, nec fundatores, sed executores, vt prius dictum fuit: sed ad celationem confessionis tenetur minister ex natura sacramenti, vt statim dictum est, ergo in hoc non potest per aliquem dispensari.

9 Quantum ad tertium an de licentia confitentis possit sacerdos dicere id quod audiuit in confessione, dicitur communiter quod non: quia si non valet licentia Papæ, neque totius ecclesiæ, multo minus licentia priuata personarum, maxime cum celatio confessionis sit de iure diuino. Veruntamen confitens potest facere quod illud quod sacerdos scit sciat per alium modum, quam per confessionem: & sic possit reuelare absque reuelatione confessionis, exprimendo alium modum per quem scit. Ad hoc autem quod sacerdos sciat per alium modum sufficit (vt dicunt) quod confitens licentiet eum ad dicendum quod in confessione audiuit. Primum istorum licet sit verum, secundum tamen non videtur bene dictum, nec stare cum primo: quia si licentia confitentis non sufficit ad dicendum id quod audiuit in confessione, nisi habeatur noua notitia, tunc non sufficiunt verba per quæ non habetur de peccato noua notitia, sed solum de præcedente notitia datur licentia: sed per hæc verba, licentio te ad dicendum id quod à me in confessione audiuit non datur aliqua noua notitia: alioquin omnis audiens hæc verba acciperet de peccato dicto in confessione notitiam, sed solum datur licentia, quia nec plus verba sonant, ergo per illam nunquam est licitum dicere sacerdoti quod audiuit in confessione. Item si talis licentia sufficeret, esset via ad reuelationem confessionis & suspicionem criminum: quia iudex habens aliquem suspectum de aliquo crimine, poterit ei dicere, da sacerdoti licentiam vt dicat quod à te audiuit: si dat licentia, & data valeat, habebit testem contra se, si non dat, & dare possit vt ponit hæc opinio, merito habebitur amplius suspectus. Et ita non erit vsquequaque secretum quod dictum erat in confessione cum oporteat talem licentiam dare ad reuelationem confessionis, vel incurrere notam grauis suspicionis. Melius est igitur vt dicatur quod talis licentia non valet, nec verba prædicta quæ sonant in talem licentiam sufficiunt: sed oportet quod penitens dicat sacerdoti extra confessionem in generali, vel in speciali peccatum quod vult alteri reuelari.

10 AD argumenta. Ad primum dicitur quod sciens aliquid solum per confessionem si inducitur in testem, & cogitur iurare de veritate dicenda, potest sine scrupulo conscientie dicere se nescire (quia cum loquatur vt subditus, quia coactus, non tenetur respondere nisi de his quæ scit, vt subditus.) Et quia sacerdos audiens confessionem nulli est subditus nisi Christo cuius vicem gerit, vt subditus autem cuiusque alteri nihil scit de pertinentibus ad confessionem: ideo potest securè dicere se nescire. Si autem non cogitur, sed spontè testificatur, vel in communi locutione dicit se nihil scire mentitur, quia licet nesciat vt subditus homini (propter quod excusatur cum cogitur) scit tamè & ideo negans absolutè se scire, mentitur. Quod patet, quia si diceret scio, verum diceret, ergo si dicat nescio, falsum dicit: impossibile est enim quod vtraque pars contradictionis sit vera relata ad idem.

11 Ad secundum dicendum quod sicut confitens potest per seipsum reuelare peccata quæ dicit in confessione, ita potest per sacerdotem si dicat extra confessionem, sed non dando solum licentiam, cum hoc sit in præiudicium sacramenti.

12 Ad tertium dicunt quidam quod sacerdos non tenetur

netur celare nisi peccata de quibus penitens emendationem promittit: quia nec Deus cuius sacerdos est minister alias celat. Sed istud non valet, quia fictio suscipiens sacramentum licet impediat ipsum à fructu sacramenti, tamen non euacuat sacramentum quin sit verum. Et ideo quæ sacerdos obligetur ad celandum confessionem ex natura sacramenti, patet quod ad hoc obligatur quantumcumque suscipiens sit impunitus vel fictus, loquedo de fictione respectu effectus sacramenti: quia si aliquis esset fictus respectu susceptionis sacramenti, tunc nullus est sacramentum sicut dictum fuit prius cum ageretur de penitentia & baptismo. Et in isto casu sacerdos non teneretur ex vi sacramenti celare, id quod esset sibi secretè dictum. Verbi gratia, hereticus impunitus & proponens alios corrumpere, nec credens sacramentum confessionis seu penitentie aliquid valere, nec intendens se subicere sacerdoti pro absolutione, nec pro consilio, nec facere aliquid quod fideles ecclesie faciunt, aut quod intendit ecclesia, sed volens pro uocare & irritare sacerdotem dicit ei se esse hereticum, & velle corrumpere populum pro posse suo, in tali casu nullum est sacramentum, nec ex virtute sacramenti peccatum sic dictum sacerdoti est celandum: quia non fuit ibi sacramentum, neque secundum totum, neque secundum aliquam eius partem & hoc habeatur tanquam probabilitè dictum absque alia assertione. Si autem hereticus hæsitans de errore suo venit ad confessionem, & dicit heresim suam sacerdoti vt habeat ab eo consilium, an erret an non, dato quod habito consilio sacerdotis non credat ei, nec dimittat heresim suam: tale peccatum heretici est celandum, quia dictum est in confessione sacramentali quantum est ex parte confitentis. Quod autem talis heresis sic dicta in confessione non debeat celari sicut alia peccata non potest esse propter grauitatem eius: quia quædam alia inueniuntur æque grauiora, vt blasphemia, nec quia infestum aliorum, quia multa alia sunt infestiva, sicut sollicitatio mulierum. Quum igitur hæc celentur, & illud debet celari, nec istud est contra charitatem: quia charitas non requirit quod apponatur remedium contra peccatum modo indebito, quod fieret si reuelaretur confessio, potest tamen sacerdos sine reuelatione confessionis dicere Prælato quod inuigilet diligenter super gregem suum, ne forte lupus sit inter oves, igitur &c.

Sententia huius distinctionis. X XII.
in generali & speciali.

¶ Vmque multis autoritatibus. Superius determinauit Magister de tempore penitentia: hic verò determinat quedam quæ pertinent ad effectum ipsius, qui est remissio peccatorum. Et diuiditur in partes duas. Primum quærit vtrum remissio peccatorum sit irrevocabilis, an quandoque peccata redeant. Secundum quia in quolibet sacramento effectus est res ipsius, ideo inquiritur quid sit sacramentum, & quid res in penitentia. Secunda ibi. Post prædicta restat. Prima diuiditur in tres. Primo mouet questionem in talem. Secundo circa eam diuersas opiniones tangit & persequitur conferendo. Tertio excusat se à determinatione. Secunda ibi. Cuius questionis solutio est. Tertia ibi. Vtrique parti questionis. Secunda pars principalis in qua inquiritur quid sit sacramentum & res in penitentia diuiditur in tres. Primo mouet questionem. Secundum ponit circa hanc vnam opinionem, & obicit dupliciter contra eam, & soluit. Tertio soluit secundam aliam opinionem. Secunda ibi. Quidam dicunt sacramentum esse. Tertia ibi. Quidam autem dicunt exteriorem poenitentiam &c.

2 IN speciali sic procedit, & quærit primo, vtrum peccatis dimissis in contritione si postmodum homo confiteri contemnit, vel in pristina peccata vel in similia incidat, an peccata prius dimissa redeant. Postea inducit super hoc diuersas autoritates: quidam enim ea reducant & adducunt parabolam de seruo nequam à quo debitum etiam prius dimissum exactum est: tanguntur etiam in litera plures autoritates quæ faciunt ad propositum. Sed contra hoc opponit, non enim videtur iustum vt pro peccato super quo semel quis iudicatus est iterum iudicetur & respondet quod propter hoc non bis super eodem peccato

De Bo. d.
4. q. 4.
De pe. d.
17. q. 3.

cato